

Prvi susret s terminologijom

Maja Matijević

Rad opisuje tijek obrade naziva u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom na projektu *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – JENA*. Opisani su koraci koje su obrađivači prošli u obradi (od određivanja korpusa, popisivanja naziva i definicija te sređivanja popisa do usustavljanja naziva) te su potom prikazane vrste naziva i tipični problemi s kojima su se obrađivači mogli susresti (konflikt sa strukom ili normom, višeznačni nazivi, sinonimi). Rad je pisan iz perspektive obrađivača koji se prvi put susreće s terminološkim zadatkom stvaranja uređenoga nazivlja jedne domene u kojemu su uspostavljeni odnosi jednoznačnosti između pojmova i naziva.

1. Uvod

U projektu *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – JENA*,¹ koji se izvodi u okviru programa Struna, sudjeluje velik broj jezikoslovaca koji su stručnjaci za jedno od 25 potpodručja u četirima granama jezikoslovnoga nazivlja koje su obuhvaćene projektom.² Obrada nazivlja svakoga potpodručja podrazumijeva to da na kraju projekta trebaju biti pronađeni reprezentativni nazivi u zadanome području, određena jezična odrednica i napisane njihove definicije te se mogu unijeti i vrelo naziva i/ili definicije, primjer uporabe naziva u kontekstu, vrelo konteksta, dopušteni nazivi (zastarjeli, nepreporučeni ili žargonizam), podređeni pojmovi, suprotnice, kratice i napomena i dr. (v. Bratanić i Ostroški Anić 2015). Nakon toga unosa voditelj projekta, odnosno urednik pregledava naziv koji može „vratiti” prvomu obrađivaču ako

---

¹ Ovaj rad napisan je u okviru projekta *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – JENA* (Struna-2017-09-05), koji u cijelosti financira Hrvatska zaklada za znanost.

² Grane su u projektu fonetika, klasična filologija, kroatistika, opće jezikoslovlje, a potpodručja dijalektologija, e-leksikografija i korpusno jezikoslovlje, fonetika, fonologija, frazeologija, funkcionalna stilistika, generativna gramatika, ovladavanje hrvatskim kao inim jezikom, kognitivna lingvistika, leksikografija, leksikologija, morfologija, onomastika, paleoslavistika, povijest jezika, pragmalingvistika, pravopis, semantika, sintaksa, sociolingvistika, tekstna lingvistika, teorija valentnosti, terminologija, traduktologija i dodirno jezikoslovlje te tvorba riječi.

je potrebno ili ga prosljediti terminologu, koji provjerava je li dobro napisana definicija, odgovara li naziv opisanomu pojmu i sl., zatim jezični savjetnik jezično provjerava cjelokupnu obradu, nakon čega naziv pregledava drugi terminolog te na koncu, ako je sve dobro obrađeno, glavni urednik odlučuje da je obrađeni naziv dobro obrađen, odnosno glavni ga urednik „zaključava” (usp. Brač i Lončar 2012: 265–267). Tijek rada u projektu *JENA* razlikuje se od dosadašnjih postupaka u Struni po tome što su u fazi jezičnoga savjetnika stručnjaci za strane jezike unosili istovrijednice na stranim jezicima, točnije engleskome, njemačkome, francuskome, ruskome i švedskome, dok su u dosadašnjemu radu to činili sami obrađivači.

U ovome radu bit će opisan tijek obrade naziva u području kroatističke glotodidaktike, odnosno ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom³ u okviru projekta *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – JENA* (Struna-2017-09-05) te poteškoće u terminološkoj obradi s kojima se obrađivač u tome području može susresti. Iako se u radu prikazuje samo nazivlje u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom, osnovni koraci i problemi zasigurno se mogu preslikati i na druga područja.

2. Radni tijek

Prvi je korak u obradi bilo određivanje korpusa, odnosno radova koji su u zadanome području polazni i reprezentativni. U ovome području prije svega valja istaknuti radove prof. dr. sc. Zrinke Jelaska i knjigu *Hrvatski kao drugi i strani jezik* (Jelaska i dr. 2005). Druga djela koja se ne smiju zaobići jesu hrvatski prijevod *Zajedničkoga europskog referentnog okvira za jezike* (engl. *Common European Framework of Reference for Languages – CEFRL* ili *CEF*) (ZEROJ 2005), monografija Marte Medved Krajnović *Od jednojezičnosti do višejezičnosti: Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom* (Medved Krajnović 2010), opisi referentnih razina za hrvatski jezik (Grgić i Gulešić Machata 2017, Grgić, Gulešić Machata i Nazalević Čučević 2013, Gulešić Machata i Grgić 2015) te članci i knjige brojnih autora koji se bave hrvatskim kao inim jezikom (npr. Cvikić i Jelaska 2003, Kuvač Kraljević 2017, Udier 2009, 2015, 2016 i dr.). Glavna je

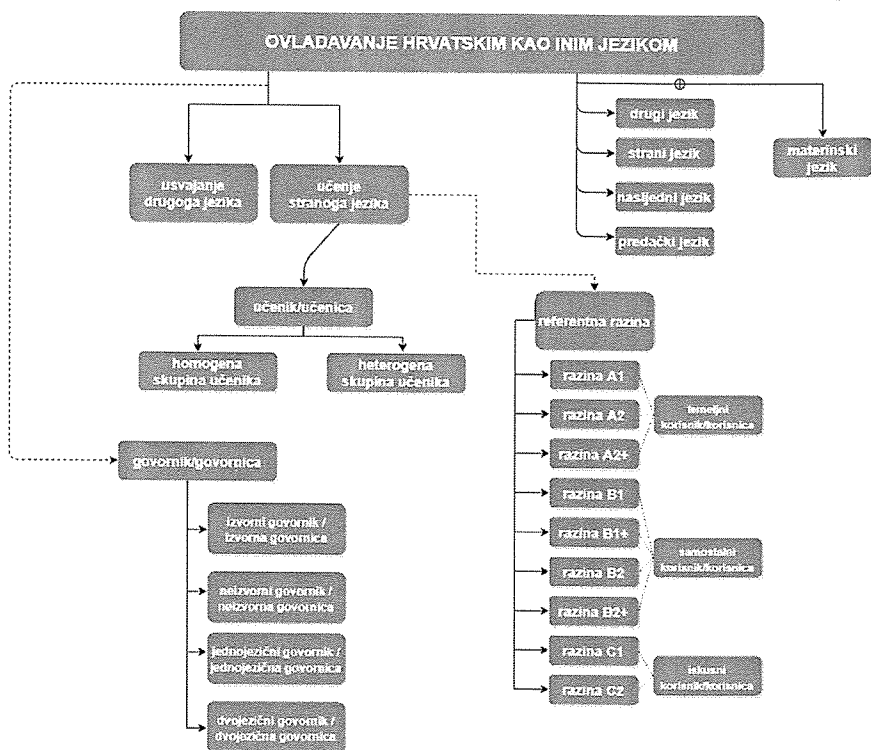
---

³ Osim autorice ovoga rada u obradi nazivlja u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom sudjelovale su dr. sc. Milvia Gulešić Machata i doc. dr. sc. Sanda Lucija Udier iz Croaticuma – Centra za hrvatski kao drugi i strani jezik Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu bez čije stručnosti, suradljivosti i pedantnosti konačan rezultat obrade ne bi bio ni približno onakav kakav jest.

svrha oblikovanoga popisa literature izvlačenje naziva i definicija koji trebaju biti konačan rezultat obrade.

Drugi je korak dakle popisivanje naziva i definicija koji se pojavljuju u radovima o hrvatskome kao inome jeziku ili u radovima o nazivlju u hrvatskome kao inome jeziku. Budući da je riječ o području koje se intenzivno razvija posljednja dva desetljeća (usp. Matijević, Gulešić Machata i Udier, u tisku), postoje radovi koji su definirali osnovne nazive i bili velika pomoć u obradi (npr. Cvikić 2007, Jelaska 2007, Medved Krajnović 2009, Jelaska 2016, Truck-Biljan 2016). U ovome je koraku uočeno da se definicije naziva iz radova mogu crpiti na tri načina: 1. preuzimanjem eksplicitnih definicija iz radova koji se bave nazivljem, 2. preuzimanjem definicija iz uporabnih napomena (napomena u kojima autor napominje u kojemu značenju upotrebljava koji naziv) i 3. zaključivanjem o značenju i oblikovanjem definicija na temelju konteksta.

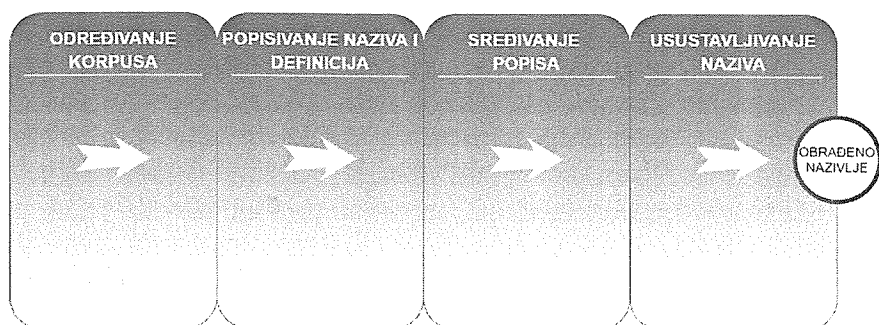
Treći je korak sređivanje popisa naziva: izbacivanje suvišnoga (ako se primijeti da neki napisani naziv dominantno ne pripada zadanomu području) te popunjavanje mogućih leksičkih praznina koje se mogu uočiti nakon uspostavljanja pojmovnih odnosa ili izrade taksonomije. Taksonomija kao način klasifikacije uspostavljanjem hijerarhijskoga odnosa između pojavnosti tako da se definira čemu što pripada ili čega je što vrsta (usp. Raffaelli 2015: 229 i ISO 704 2009 za iscrpan prikaz hijerarhijskih pojmovnih odnosa) važan je korak u usustavljanju definicija i unesenih naziva, npr. za jednak način definiranja kohiponima, odnosno istorednih pojmova. Pojmovni odnosi dijela obrađenoga nazivlja prikazani su na slici 1.

Slika 1. Prikaz dijela pojmovnih odnosa u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom⁴

Taksonomija je neizostavna u četvrtome koraku, usustavljanju naziva. U tome se koraku odabire definicija koja odgovara opsegu pojma ili obrađivač piše vlastitu ako preuzeta definicija strukturom ne odgovara predviđenomu sustavu. Osim toga unose se podređeni pojmovi te se između sinonimnih naziva odabire najprikladniji preporučeni naziv ako je riječ o utvrđenome postojanju sinonimije ili polisemije. Svi koraci u obradi prikazani su na slici 2.

⁴ Dijagram dekompozicije izrađen je u programu *draw.io*.

Slika 2. Koraci u obradi nazivlja u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom

Konačan je rezultat obrade uključivao 110 temeljnih naziva, od kojih bi dio mogao pripadati glotodidaktici kao grani primijenjene lingvistike na kojoj se temelji usvajanje inoga jezika u obrazovnome sustavu, ali i psiholingvistici, koja se bavi istraživanjem procesa usvajanja, razumijevanja i obrade te uporabe prvoga i inoga jezika. Budući da je riječ o interdisciplinarnome području u kojemu je s jedne strane važna perspektiva poučavatelja (metode poučavanja ovisno o razini, učeniku i dr.) te s druge strane perspektiva učenika/govornika (načini usvajanja, motivacija i dr.), kao glavno područje određeno je upravo *ovladavanje hrvatskim kao inim jezikom*, koje se odnosi na svaku vrstu odnosa s jezikom onoga govornika kojemu taj jezik na bilo koji način i u bilo kojim okolnostima nije prvi ili materinski (usp. Matijević, Gulešić Machata i Udier, u tisku).

3. Vrste naziva u obradi i moguće poteškoće

Najjednostavniji slučaj s kojim se obrađivač susreće jednoznačan je naziv. To znači da stručnjaci taj naziv upotrebljavaju uvijek u istome značenju, istome kontekstu te da oko njega nema prijepora. Primjeri su takvih naziva *međujezik* ('jezik koji se sustavno razvija govornikovim napredovanjem u ovladavanju inim jezikom') ili *ciljni jezik* ('jezik kojim pojedinac nastoji ovladati'). Navedeni nazivi u ovome području jesu jednoznačni, no iz perspektive jezikoslovlja u cjelini mogli bi se pripisati i drugim područjima. *Ciljni jezik*, primjerice, pripada i potpodručju leksikografije (i označuje jezik na kojemu se u dvojezičnome i višejezičnome rječniku donose istovrijedne natuknice) i traduktologije, a osim jezikoslovlju pripada i knjižničarstvu (gdje je *ciljni jezik* 'jezik na koji se prevodi ili iz kojega se preuzima istovrijednica naziva na izvornome jeziku'), pa se može postaviti pitanje

treba li ga unositi i u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom. Budući da se u okviru područja ostvaruje kao neovisan naziv i da se odnosi na konkretno ovladavanje jezikom, opravdano ga je unijeti i u ovome području jer je u Struni jasno naznačeno da isti nazivi pripadaju različitim (pot)područjima te imaju drukčije definicije, koje ih jasno razgraničavaju.

Vrsta naziva koja za obrađivača može biti problem jest naziv koji je na neki način sporan u struci, odnosno stručnjaci u jednome području taj naziv ne preporučuju iako je ukorijenjen u struci. Primjeri su takvih naziva *temeljni korisnik*, *samostalni korisnik* i *iskusni korisnik*, koji se upotrebljavaju u ZEROJ-u (*temeljni korisnik* 'korisnik jezika na razinama A1 i A2 prema globalnoj ljestvici zajedničkih referentnih razina', *samostalni korisnik* 'korisnik jezika na razinama B1 i B2 prema globalnoj ljestvici zajedničkih referentnih razina' i *iskusni korisnik* 'korisnik jezika na razinama C1 i C2 prema globalnoj ljestvici zajedničkih referentnih razina'). Iako se pojavljuju u ZEROJ-u, ti nazivi u struci nisu potpuno prihvaćeni te neki stručnjaci daju prednost nazivu *govornik* jer se uporabom naziva *korisnik* „najprije jezik odvaja od njegovih govornika, a jezika nema bez ljudi. Potom se ljude koji ga primaju i proizvode stavlja u korisnički odnos prema jeziku kao nečemu što je izvan njih, nečemu što je uvijek drugo, udaljeno” (Jelaska 2016: 88). Ovdje valja postaviti pitanje o ukorijenjenosti naziva u području, pri čemu su korisne tražilice i kolokacijsko pretraživanje (*temeljni/samostalni/iskusni + korisnik/govornik*) te provjera u Hrvatskome mrežnom korpusu (hrWaC-u) i u Jezikoslovnome korpusu. S obzirom na to da je zaživjela uporaba naziva s glavom *korisnik*, u Jeni je ostavljeno u tome obliku iako možda i postoji „bolji” naziv. Dakle, u većini se višerječnih naziva koji se mogu pronaći korpusnim pretraživanjem upotrebljava naziv *korisnik*, unatoč tomu što se prednost daje nadređenomu nazivu *govornik*. Metodološko je pitanje treba li u Struni preporučiti sintagme s nazivom *govornik*, premda nisu u uporabi ovjerene kao one s nazivom *korisnik*, ili opisati postojeće stanje, čime se stvara diskrepancija između srodnih naziva u pojmovnome sustavu.

Osoba koja se služi jezikom određuje se dakle prema razini na kojoj se nalazi, i upravo je tu razinu bilo važno odrediti. Naime, u ZEROJ-u se definiraju razine (usp. sliku 1) koje se u okviru područja često pojavljuju samo u izrazu *A1*, *A2*, *B2* itd. S obzirom na to da se u Struni nalazi mnogo struka i da sama oznaka razine ne bi bila dovoljno informativna (pa tako, primjerice, ni naziv *vitamin A* u nazivlju medicinskih znanosti ne može se upotrebljavati samo kao *A*, a *A2* osim razine poznavanja jezika može označavati kategoriju vozila, nogometnu/košarkašku ligu, autocestu i

dr.), važno je uvesti odrednicu. U struci i u općemu jeziku pojavljuju se kolokacije *razina x*, rjeđe *podjeljak x* i *stupanj x* te jednomu od njih treba dati prednost. S obzirom na to da *podjeljak* nije zaživio i da *stupanj* u općemu jeziku ima značenja koja su prototipnije povezana s temperaturom, prednost je dana *razini*, pa su prema tome navedene *referentne razine*.

Osim u konfliktu s uporabom u struci predloženi se nazivi mogu naći i u neskladu s normama hrvatskoga standardnog jezika. Normiranje u nazivlju, naime, smatra se dijelom normiranja u jeziku, pa se u terminološkome sustavu, među ostalim, postavlja zahtjev da je naziv u skladu s hrvatskim standardnim jezikom (Hudeček i Mihaljević 2012: 69–70). U ovome području primjer je takva naziva *inojezični hrvatski*, što bi se odnosilo na *inojezični hrvatski jezik* – pri čemu je *inojezični jezik* pleonazam. Zbog toga je u obradi preporučeni naziv *hrvatski kao ini jezik*, koji se u korpusima (i u hrWaC-u i Jezikoslovnome) i češće pojavljuje, a *inojezični hrvatski* naveden je kao nepreporučeni naziv.

Sljedeća je poteškoća s kojom se obrađivač može susresti definiranje višeznačnih naziva, tj. pojava da se jedan izraz odnosi na više značenja, odnosno da jedan naziv upućuje na više pojmova. U tome slučaju treba postaviti pitanje koji je pojam relevantan za područje koje se obrađuje i koji će se stoga unijeti u Strunu. Primjer je takva odnosa naziv *drugi jezik* koji se u općemu jeziku, kao što korpus prikazuje, najčešće upotrebljava u značenju 'koji se razlikuje od jezika s kojim se uspoređuje' (npr. *Druga klima, druga zemlja: tako žalosna kad se uspoređi s ljupkim poljima Galileje; drugi jezik, drugi običaji*. u hrWaC-u i *Ovo istraživanje može pokazati da veoma često zaboravljamo, promatrajući adaptaciju nekih tuđica u vlastitom jeziku, pogledati kakva je situacija u drugim jezicima*. ili *Taj galicizam prihvaćen je u druge jezike (npr. talijanski, španjolski, engleski, njemački, švedski, danski, hrvatski, turski)*. u Jezikoslovnome korpusu). U nazivlju struke naziv *drugi jezik* ipak ima specifičnije značenje, no i u struci ima više značenja, što prikazuju sljedeće definicije.

- (1) Drugi je jezik prototipno jezik koji se govori u okolini gdje tko živi i djeluje. Za manjinske govornike to je većinski, odnosno državni jezik. Za većinske govornike to su manjinski jezici oko njih. (Jelaska 2007: 88–89)
- (2) Jezik koji pojedinac spontano usvaja u sredini gdje je on službeni jezik ili prvi jezik većini stanovništva. (Medved Krajnović 2010: 97)
- (3) Prototipno je drugi jezik okolinski idiom kojim dijete ovladava nakon izloženosti materinskomu jeziku koji je usvajalo. (...) Drugi

se jezik razlikuje od materinskoga i po tome što govorniku često nije jezik podrijetla pa na njemu ne gradi svoj identitet jednako kao na materinskome, iako se to poslije može promijeniti (posebno kada je riječ o društvenomu identitetu). Drugi jezik može biti jezik kojim se jednako, uravnoteženo vlada kod slabije dvojezičnosti. Može značiti i slabiji jezik, podređen, jezik kojim tko slabije vlada (Jelaska i sur. 2005), posebno zato da se ne bi govorilo slabiji jezik. Može biti i kronološki drugi (bez obzira na to kako je na kraju govornik njime ovladao). Međutim, ovisno o okolnostima, posebno o školovanju ili položaju, drugi jezik može biti i jači od materinskoga. Drugi jezik ujedno je fonološki oblik kratice J2, koja najčešće zapravo znači ini jezik, a ne drugi. (Jelaska 2016: 92–93)

U slučaju višeznačnih naziva obrađivač se mora odlučiti za jedan u okviru svojega potpodručja, te je u ovome slučaju odabrano ono koje se odnosi na to da je drugi jezik jezik koji se usvaja i jezik kojim je govornik okružen u okolini u kojoj se ne govori njegov materinski jezik (v. gore Medved Krajnović 2010). Ako postoji više relevantnih značenja, tj. ako je riječ o različitim pojmovima određenim istim višerječnim nazivom, obrađivač će ih u bazu unijeti kao zasebne natuknice.

Poteškoća s kojom se obrađivač susreće jest i pojava sinonimnih naziva među kojima obrađivač treba dati prednost jednomu. Kao takav primjer može se navesti značenje govora koji roditelji ili staratelji upućuju djeci u početcima jezičnoga razvoja, a kojemu je svojstvena uporaba jednostavnoga rječnika i učestalih riječi i fraza, dugačke stanke u govoru, sporiji, pažljiviji i glasniji govor, uporaba jednostavnijih gramatičkih struktura, stavljanje teme na početak iskaza, zadržavanje punih oblika riječi i sl. (Medved Krajnović 2010: 90–91) Za taj pojam supostoje nazivi *maminski govor* (u engl. prema *motherese* ili *baby talk*), *govor usmjeren djetetu* (engl. *child-directed speech*) i *govor staratelja* (engl. *caretaker talk*) te je trebalo razmotriti koji će se od tih triju naziva odabrati kao preporučeni naziv. Budući da se upotrebljavaju svi nazivi i da sa strukom i normom nema konflikta, dva će naziva ostati dopuštena. S obzirom na to da je riječ o odnosu dijete – roditelj (otac ili majka) / staratelj te da je u tome odnosu dijete siguran sudionik, odabran je naziv *govor usmjeren djetetu* (dakle ima prednost pred nazivima *maminski jezik* i *govor staratelja* jer ne mora dolaziti od majke ni od staratelja). Pomoć je u odluci i zastupljenost u korpusu, odnosno činjenica da se *govor usmjeren djetetu* (GUD) pojavljuje češće nego ostala dva naziva.

Na koncu valja spomenuti i to da obrađivač kao stručnjak koji je upoznat s područjem treba razmišljati o tome da krajnji korisnik u užemu području možda i nije stručan, pa treba unijeti i nazive koji se užemu stručnjaku možda „podrazumijevaju”.

4. Zaključak

Obrada stručnoga nazivlja pretpostavlja obrađivača – stručnjaka u području, terminologe, jezične stručnjake i glavnoga urednika. U ovome radu iz perspektive obrađivača prikazana je obrada nazivlja u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom, koje se nalazi na razmeđu psiholingvistike i glotodidaktike. Radni tijek u obradi sastojao se od 1. određivanja korpusa tekstova koji će poslužiti kao osnova u obradi, 2. izvlačenja i popisivanja naziva, definicija i specifičnosti naziva iz toga korpusa, 3. sređivanja popisa i 4. usustavljivanja naziva. Ti koraci služe konačnomu cilju: uređenomu sustavu naziva u kojemu jedan naziv odgovara jednomu pojmu. U obradi su se pritom pojavili jednoznačni nazivi koji su najjednostavniji za obradu, ali kod kojih se može postaviti pitanje treba li uopće unijeti naziv ako već postoji u drugome području ili grani. Pojavili su se i nazivi koje ne preporučuju stručnjaci, pri čemu se postavlja pitanje treba li odabrati naziv koji je normativno bolji ili naziv koji je prošireniji u struci. Osim toga, pojavili su se i nazivi koji ne odgovaraju normi hrvatskoga standardnog jezika. Izazov su za obrađivača i višeznačni nazivi, kad na osnovi kriterija koji odgovaraju području treba odlučiti koje značenje uvrstiti, te sinonimi, kad je nužno odlučiti kojemu nazivu dati prednost. U radu nije kumulativno prikazano obrađeno nazivlje niti su izrađeni popisi, nego su prikazani problemi na koje je naišao obrađivač koji se prvi put susreće s terminologijom. Kao takav može poslužiti drugim mladim istraživačima koji se uvode u terminologiju te svima koji će sudjelovati u terminološkome radu u okviru Strune.

Literatura

- Brač, Ivana; Lončar, Maja. 2012. Terminology Planning for the Croatian National Terminology Database STRUNA. *Proceedings of the 10th Terminology and Knowledge Engineering Conference: New frontiers in the constructive symbiosis of terminology and knowledge engineering*. Ur. Aguado de Cea, Guadalupe i dr. Universidad Politécnica de Madrid. Madrid. 258–269.
- Bratanić, Maja; Ostroški Anić, Ana. 2015. Konceptcija i ustrojstvo terminološke baze Struna. *Od Šuleka do Schengena: terminološki, terminografski i prijevodni aspekti jezika struke*. Ur. Bratanić, Maja; Brač, Ivana; Pritchard, Boris. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Pomorski fakultet u Rijeci. Zagreb – Rijeka. 57–73.
- Cvikić, Lidija. 2007. Temeljno nazivlje u usvajanju jezika: hrvatski nazivi za *input*, *output* i *intake*. *Lahor: časopis za hrvatski kao materinski, drugi i strani jezik* 2/1. 100–108.
- Cvikić, Lidija; Jelaska, Zrinka. 2003. Poučavanje imeničke sklonidbe u nastavi hrvatskoga kao stranoga jezika. *Psiholingvistika i kognitivna znanost u hrvatskoj primijenjenoj lingvistici*. Ur. Stolic, Diana; Ivanetić, Nada; Pritchard, Boris. Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku – Graftrade. Zagreb – Rijeka. 167–179.
- Grgić, Ana; Gulešić Machata, Milvia (ur.). 2017. *Hrvatski A2: Opisni okvir referentne razine A2*. FF press. Zagreb.
- Grgić, Ana; Gulešić Machata, Milvia; Nazalević Čučević, Iva (ur.). 2013. *Hrvatski B1: Opisni okvir referentne razine B1*. FF press. Zagreb.
- Gulešić Machata, Milvia; Grgić, Ana (ur.). 2015. *Hrvatski B2: Opisni okvir referentne razine B2*. FF press. Zagreb.
- Hudeček, Lana; Mihaljević, Milica. 2012. *Hrvatski terminološki priručnik*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- ISO 704. 2009. *Terminology work – Principles and methods*. International Organization for Standardization. Geneva.
- Jelaska, Zrinka i dr. 2005. *Hrvatski kao drugi i strani jezik*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- Jelaska, Zrinka. 2007. Ovladavanje jezikom: izvornojezična i inojezična istraživanja. *Lahor: časopis za hrvatski kao materinski, drugi i strani jezik* 2/1. 86–99.
- Jelaska, Zrinka. 2016. Ini hrvatski jezik i identitet – od stranoga do nasljednoga govornika. *Drugi: alteritet, identitet, kontakt u hrvatskome jeziku, književnosti i kulturi (zbornik radova 44. seminara Zagrebačke*

- slavističke škole*). Ur. Pišković, Tatjana; Vuković, Tvrtko. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb.
- Kuvač Kraljević, Jelena. 2017. *Otključavanje jezika*. Hrvatsko interdisciplinarno društvo. Zagreb.
- Marković, Mario; Mihaljević, Josip. (u tisku). Korpus Jene – jednojezični terminološki korpus. *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje*. Ur. Mihaljević, Milica. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- Matijević, Maja; Gulešić Machata, Milvia; Udier, Sanda Lucija. (u tisku). Nazivlje u području ovladavanja hrvatskim kao inim jezikom. *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje*. Ur. Mihaljević, Milica. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- Medved Krajnović, Marta. 2009. SLA i OVIJ: što se krije iza skraćenice?. *Lahor: časopis za hrvatski kao materinski, drugi i strani jezik* 4/1. 95–109.
- Medved Krajnović, Marta. 2010. *Od jednojezičnosti do višejezičnosti: Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom*. Leykam international. Zagreb.
- Raffaelli, Ida. 2015. *O značenju – uvod u semantiku*. Matica hrvatska. Zagreb.
- Truck-Biljan, Ninočka. 2016. *Mali rječnik i pojmovnik iz područja ovladavanja inim jezikom*. Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Osijek.
- Udier, Sanda Lucija. 2009. Pristup obradi leksičkih jedinica u nastavi hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika. *Lahor: časopis za hrvatski kao materinski, drugi i strani jezik* 4/1. 77–94.
- Udier, Sanda Lucija. 2015. Glotodidaktički pogled na hrvatski pravopis. *Strani jezici* 44/2. 110–128.
- Udier, Sanda Lucija. 2016. Filološki pristup poučavanju hrvatskoga kao inoga jezika. *Croatica: časopis za hrvatski jezik, književnost i kulturu* 40. 139–152.
- ZEROJ = *Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje*. 2005. Školska knjiga. Zagreb.